

2. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

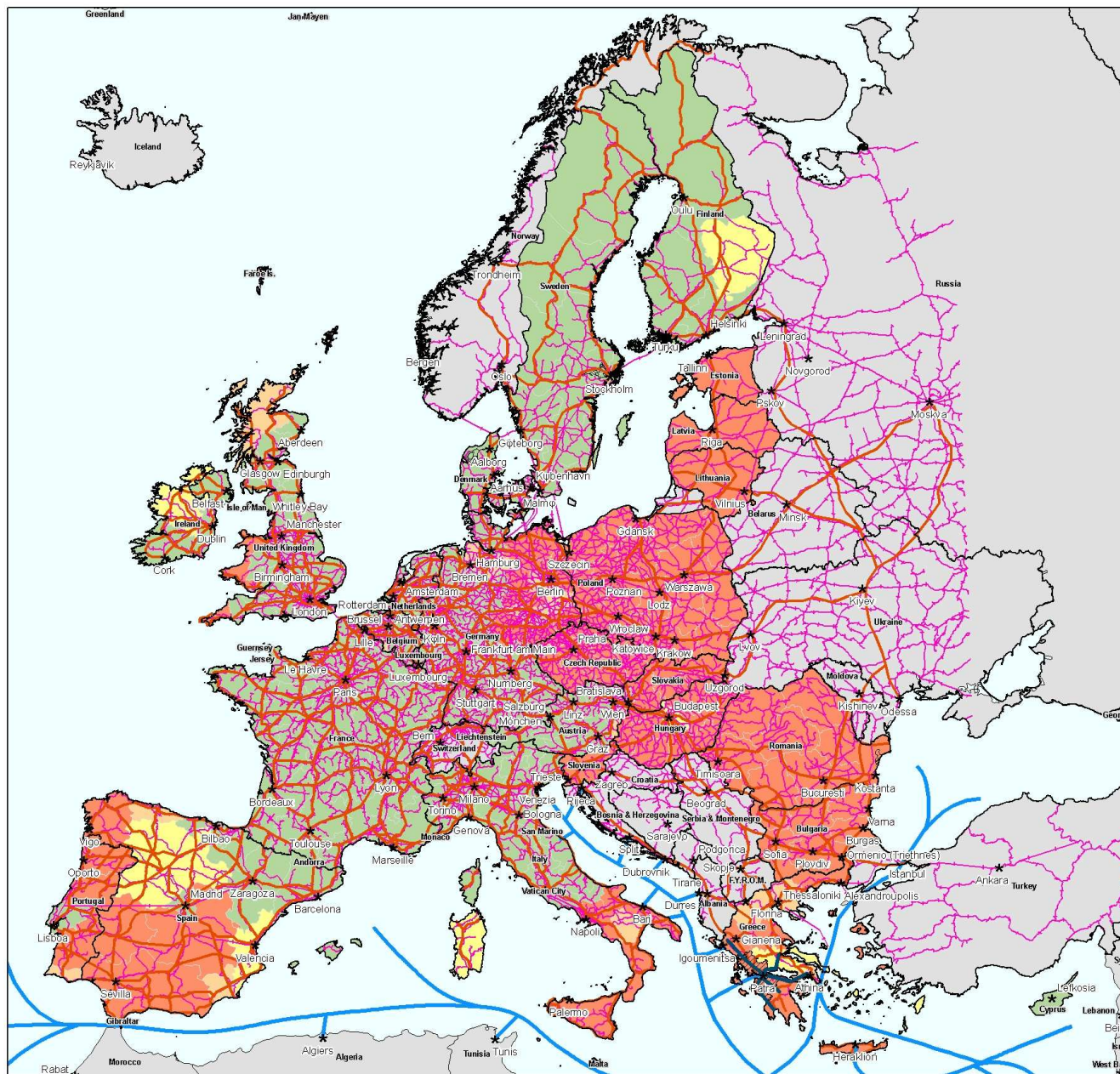
Ως κύρια στοιχεία ανάλυσης της χωροταξικής ένταξης της περιφέρειας εξετάζονται (όπως αναφέρονται και στις προδιαγραφές της μελέτης), ο ρόλος της στο εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές χωρικό σύστημα, η σχέση της με τους εθνικούς και τους διεθνείς άξονες ανάπτυξης, οι λειτουργίες διαπεριφερειακής και υπερεθνικής εμβέλειας, σε σύγκριση και με τις άλλες ελληνικές περιφέρειες.

Η ΠΔΕ μπορεί να θεωρηθεί ως περιοχή με αδυναμίες σύνδεσης και επικοινωνίας όχι μόνο με τις περιφέρειες των άλλων χωρών της Ε.Ε. αλλά και με ενδοπεριφερειακές ανεπάρκειες λόγω των καθυστερήσεων στην υλοποίηση των αξόνων (εθνικών και διεθνών) που οφείλονται εν μέρει στα ανολοκλήρωτα μεγάλα έργα υποδομών¹ και κυρίως σε ό,τι αφορά τους οδικούς και σιδηροδρομικούς άξονες, αλλά και σε άλλες παραμέτρους οικονομικές κλπ. Οι καθυστερήσεις αυτές συμβάλλουν στην αναπτυξιακή της υστέρηση και αποτελούν βασικά εμπόδια στην προοπτική αναπτυξιακής της ενσωμάτωσης στον ευρωπαϊκό χώρο.

Όπως έχει προαναφερθεί (βλ. αναλυτικά κεφ. Α.1.1.α.1 και χάρτη Α.2 παρακάτω) η ΠΔΕ βρίσκεται σε κεντροβαρική θέση όσον αφορά ένα **πλέγμα αξόνων ανάπτυξης** (που δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμα): α) Δυτικός Άξονας με πρωτεύοντα εθνικό αναπτυξιακό πόλο την Πάτρα και σημαντικό σε εθνικό επίπεδο πόλο ανάπτυξης το Αγρίνιο, β) Διαγώνιος Άξονας κατά μήκος του οδικού άξονα Λαμία–Ιτέα / Άμφισσα–Αντίρριο – Πάτρα και γ) ΠΑΘΕ: περιλαμβάνει τα μητροπολιτικά κέντρα (πόλους) της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, πρωτεύοντες εθνικούς πόλους (**Πάτρα**, δίπολο Λάρισα–Βόλος) και άλλους σημαντικούς σε εθνικό επίπεδο πόλους ανάπτυξης (Λαμία, Χαλκίδα, Κατερίνη). Συνδέεται άμεσα και έμμεσα (μέσω της Εγνατίας Οδού) με το σύνολο των χερσαίων πυλών εισόδου / εξόδου της χώρας, καθώς και με διεθνείς θαλάσσιους άξονες. Επιπλέον, με βάση το ΓΠΧΣΑΑ στην ΠΔΕ προωθείται η ανάπτυξη δραστηριοτήτων και υπηρεσιών διεθνούς και εθνικής ακτινοβολίας, καθώς και η συμμετοχή στην ανάπτυξη διεθνών δικτύων συνεργασίας.

Σε σχέση με τους **διεθνείς άξονες ανάπτυξης (βλ. χάρτη Α.1)**, η ΠΔΕ βρίσκεται στην επέκταση του νέου πανευρωπαϊκού διαδρόμου της Αδριατικής (Γιάννενα / Σιάτιστα – Τίρανα – Σπλιτ – Ριέξα– Λουμπλιάνα – Τεργέστη – Σάλτσμπουργκ), συνέχεια της Ιόνιας οδού, με κύρια σύνδεση της χώρας το λιμάνι της Πάτρας. Επιπλέον, με βάση την Επιτροπή της Ε.Ε. οι 13 ελληνικές περιφέρειες μαζί με τις περιφέρειες της νότιας Ιταλίας (Ιταλικό Mezzogiorno) συναποτελούν την χωρική ενότητα-ομάδα περιφερειών της Κεντρικής Μεσογείου.

¹ Μετά την ολοκλήρωση της ζεύξης Ρίου Αντιρρίου, η ΠΔΕ βίωσε την εγκατάλειψη, όσον αφορά τα μεγάλα έργα υποδομής που θα της επέτρεπαν να εισέλθει σε μια νέα φάση ανάπτυξης. Πραγματοποιήθηκε συγκεκριμένα η δρομολόγηση κατασκευής και ολοκλήρωση μεγάλων οδικών αξόνων σε όλη την χώρα (ΠΑΘΕ τμήμα Κόρινθος Αθήνα Θεσσαλονίκη, Εγνατία οδός, Κόρινθος – Τρίπολη – Σπάρτη) μένοντας στο περιθώριο της οδικής προσβασιμότητας. Επίσης πραγματοποιήθηκε η ολοκλήρωση του σιδηροδρομικού προαστιακού δικτύου μέχρι τις παρυφές της Περιφέρειας. Τέλος πραγματοποιήθηκε η επέκταση του φυσικού αερίου σχεδόν στο σύνολο της υπόλοιπης ηπειρωτικής Ελλάδας.

Υπόμνημα

— Κύριοι διάδρομοι σύνδεσης με εθνικό χώρο

* Πόλεις διεθνούς ακτινοβολίας

Πανευρωπαϊκοί διάδρομοι μεταφορών

— Οδικές μεταφορές

— Σιδηροδρομικές μεταφορές

— Θαλάσσιες μεταφορές

Κατηγοριοποίηση Περιφερειών 2007-2013

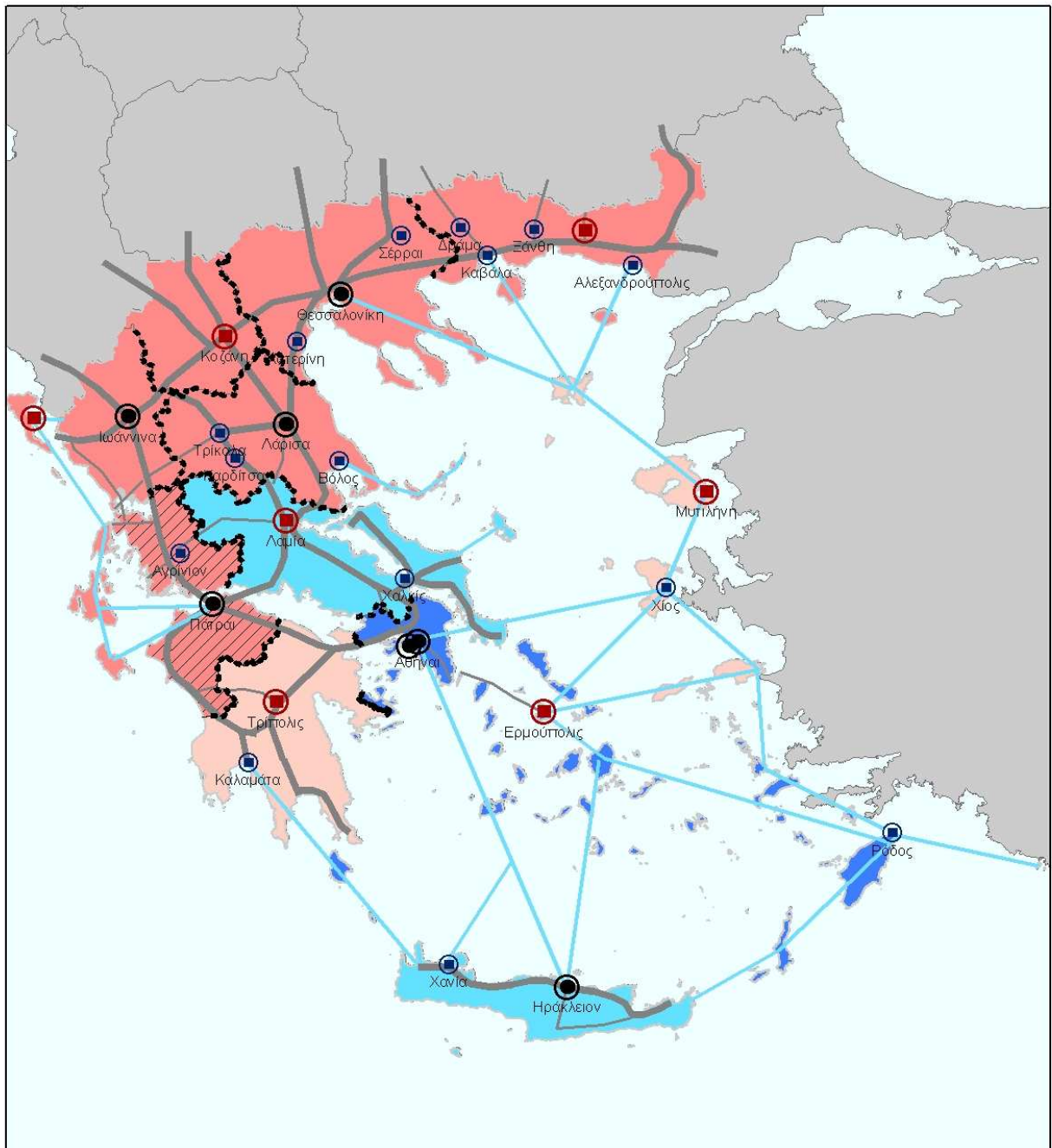
- 1: Στόχος Σύγκλιση
- 2: Σταδιακή έξοδος από το στόχο "Σύγκλιση"
- 3: Σταδιακή είσοδος στο στόχο "Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση"
- 4: Στόχος "Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση"
- ▨ Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Χάρτης Α.1 Διαγραμματική απεικόνιση της θέσης της Περιφέρειας στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο

Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση
Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού
Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

ΦΙΛΩΝ Ο.Ε. Α. Παναγής - Παν. Κυριοπούλου & Συν.
Ιατρού Αλέξανδρου του Δημητρίου

Νοέμβριος 2012

- Όριο Περιφέρειας
- ▨ Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
- Έδρα Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- Έδρα Περιφέρειας
- Λοιποί εθνικοί πόλοι
- Κύριοι άξονες ανάπτυξης
- Δευτερεύοντες άξονες ανάπτυξης
- Θαλάσσιοι άξονες ανάπτυξης

		ΑΕΠI κατά κεφαλή 2008	
		Μεγαλύτερο του μέσου εθνικού	Μικρότερο του μέσου εθνικού
Ποσοστό Ανεργίας 2008	Μικρότερο του Μέσου εθνικού		
	Μεγαλύτερο του μέσου εθνικού		

Χάρτης Α.2
Διαγραμματική απεικόνιση
της θέσης της Περιφέρειας
στον ελληνικό χώρο

Αξιολόγηση, αναστήρωση και εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

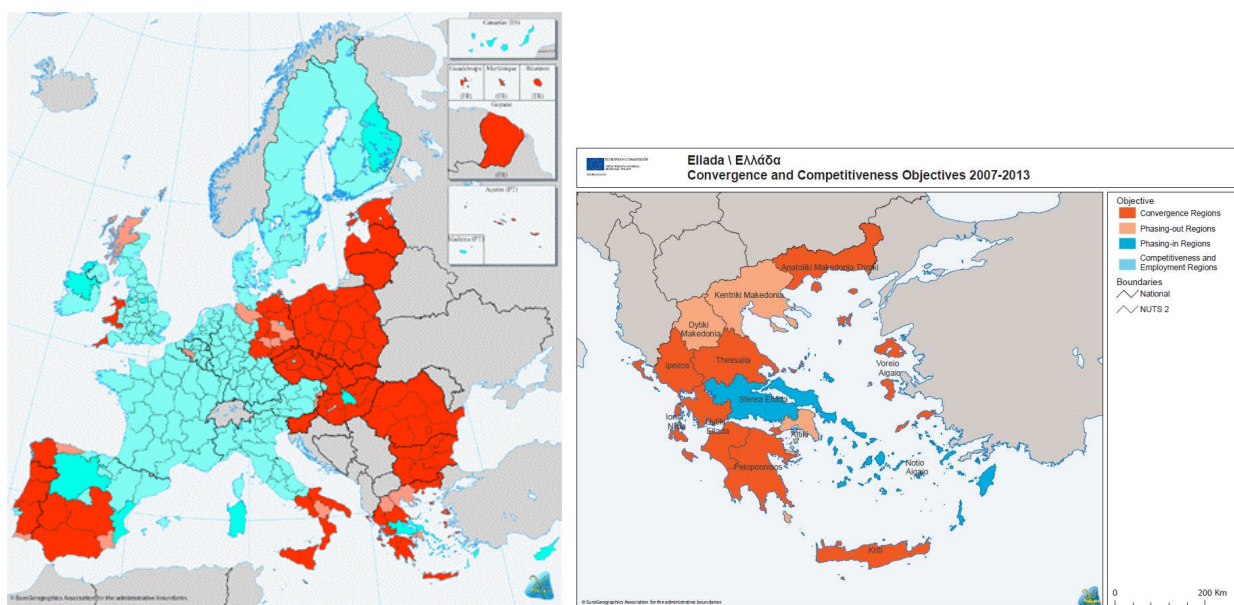
ΦΙΛΩΝ Ο.Ε.Α. Πανταζής - Παν. Κυριαπούλου & Συν.
 Ιακρού Αλιζάνδρος του Δημητρίου

Νοέμβριος 2012

Σε ό,τι αφορά τους **δείκτες** πληθυσμιακής εξέλιξης, ανεργίας, απασχόλησης κατά παραγωγικούς τομείς, περιφερειακού ΑΕΠ κλπ, καθώς και τις βασικές υποδομές, που δείχνουν την θέση της περιφέρειας **στον ελληνικό χώρο σε σύγκριση με τις άλλες ελληνικές περιφέρειες**, αναλυτική αναφορά και σύγκριση έχει ήδη γίνει στο κεφάλαιο Α.1.1.α.6-1.2 «Οικονομική φυσιογνωμία».

Η ΠΔΕ σε σχέση με τις περιφέρειες του Ευρωπαϊκού χώρου, για την περίοδο 2007-2013 ανήκει στον στόχο «Σύγκλιση» (μαζί με τις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Πελοποννήσου, Βορείου Αιγαίου και Κρήτης), στις περιφέρειες, δηλαδή, των οποίων το κατά κεφαλή ΑΕΠ (ακαθάριστο εγχώριο προϊόν) είναι κατώτερο από το 75 % του κοινοτικού μέσου όρου. Στην ΕΕ27 ο στόχος «Σύγκλιση» αφορά 18 κράτη μέλη και 84 περιφέρειες με πληθυσμό 154 εκατομμυρίων: όλες τις Περιφέρειες της Βουλγαρίας, Εσθονίας, Λετονίας, Λιθουανίας, Πολωνίας, Ρουμανίας, Σλοβενίας, τη Μάλτα και επτά (7) Περιφέρειες της Τσεχικής Δημοκρατίας, επτά (7) Περιφέρειες της Γερμανίας, τέσσερις (4) Περιφέρειες της Ισπανίας, τέσσερις (4) Περιφέρειες της Γαλλίας, έξι (6) Περιφέρειες της Ουγγαρίας, τέσσερις (4) Περιφέρειες της Ιταλίας, τέσσερις (4) Περιφέρειες της Πορτογαλίας, τρεις (3) Περιφέρειες της Σλοβακίας και δύο (2) Περιφέρειες του Ηνωμένου Βασιλείου.

Χάρτες 6-2.1,2: Επιλέξιμες περιοχές στην ΕΕ27 και στην Ελλάδα στα πλαίσια του στόχου σύγκλισης και του στόχου ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης– πηγή Eurostat

- Περιφέρειες σύγκλισης
- Περιφέρειες σταδιακής εξόδου
- Περιφέρειες σταδιακής εισόδου
- Περιφέρειες ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης

Επιπλέον, η αναπτυξιακή θέση της ΠΔΕ σε σχέση με τις άλλες Περιφέρειες του Ευρωπαϊκού χώρου συνοπτικά μπορεί να προσδιοριστεί με βάση ορισμένους αναπτυξιακούς δείκτες:

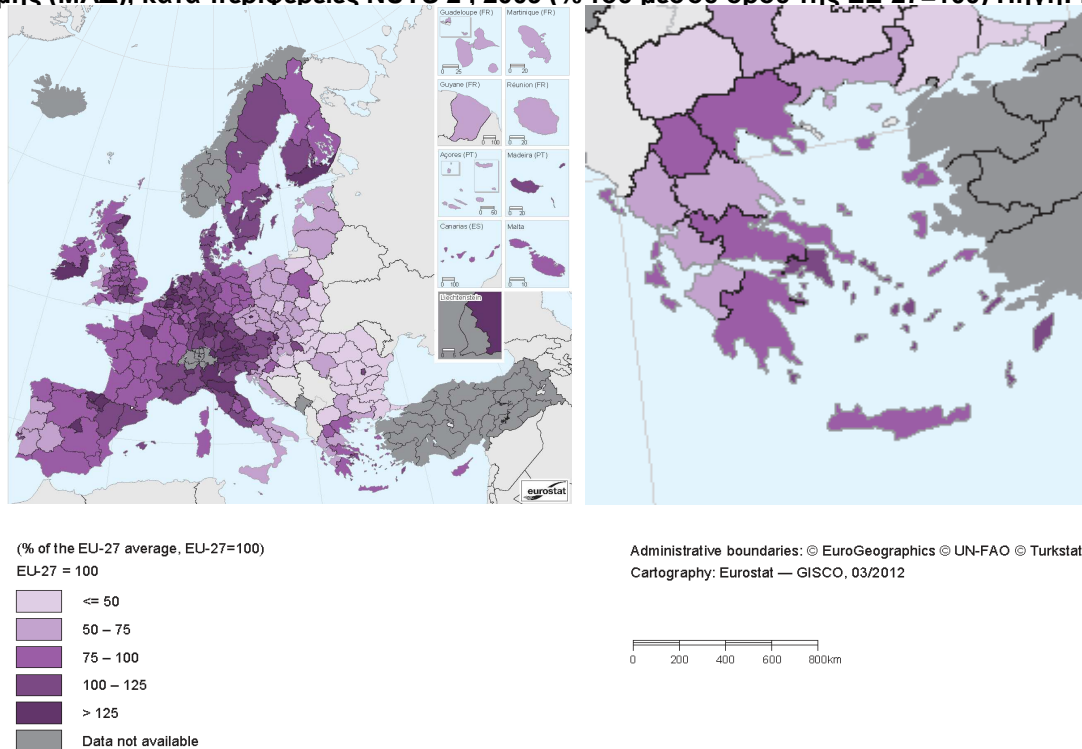
Με βάση τα στοιχεία του έτους 2009² σε ό,τι αφορά το **κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ), κατά περιφέρειες NUTS 2** (% του μέσου όρου της ΕΕ-27=100), η ΠΔΕ βρίσκεται ανάμεσα στις περιφέρειες με μέσο ΑΕΠ ανά κάτοικο < 75%, μαζί με περιφέρειες της νότιας Ευρώπης: Ιταλίας (πέντε νότιες περιφέρειες), Πορτογαλίας (τέσσερις περιφέρειες), Ισπανίας (περιφέρεια Extremadura) και περιφέρειες των κρατών μελών που προσχώρησαν στην ΕΕ το 2004 ή το 2007. Συγκεκριμένα η ΠΔΕ με 66% του μέσου όρου της ΕΕ 27, **είναι στην 40^η θέση μεταξύ των 84 περιφερειών του στόχου «Σύγκλιση»** μαζί με τις περιφέρειες Stredni Morava της Τσεχίας, Gouadελούπη της Γαλλίας, Dolnoslaskie της Πολωνίας και Centro της Πορτογαλίας. Επισημαίνεται ότι με τα στοιχεία της περιόδου 1989-91 στην ΕΕ12 κατείχε την θέση με το χαμηλότερο ΑΕΠ ανά κάτοικο.

Σε πιο αναλυτικό **επίπεδο NUTS 3** παρατηρούνται **ενδοπεριφερειακές ανισότητες**, καθώς η ΠΕ Αχαΐας παρουσιάζει κατά κεφαλήν ΑΕΠ > 75%, σε αντίθεση με τις άλλες δύο ΠΕ (Αιτ/νίας και Ηλείας). Συγκεκριμένα η **ΠΕ Αχαΐας παρουσιάζει κατά κεφαλήν ΑΕΠ στο 76% του μέσου όρου της ΕΕ27, η ΠΕ Αιτ/νίας 61% και η ΠΕ Ηλείας 51%.**

² http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/GDP_and_household_accounts_at_regional_level/el (Δεδομένα του Μαρτίου του 2012)

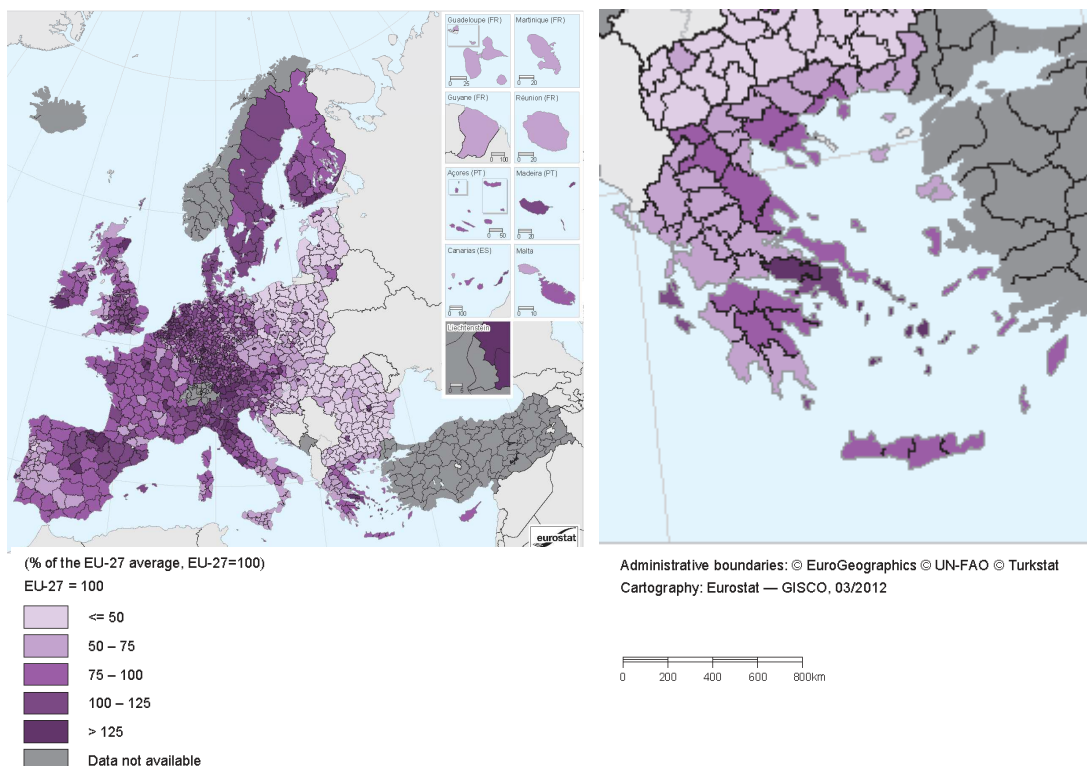
Σε ό,τι αφορά το εύρος της αλλαγής του κατά κεφαλήν ΑΕΠ κατά την περίοδο 2000-2009, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ-27 (εκφραζόμενο σε ποσοστιαίες μονάδες επί του μέσου όρου της ΕΕ-27). Η ΠΔΕ παρουσιάζει στασιμότητα (0%, συνεπώς ανήκει στην κατηγορία 0-5%), σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ-27. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι στον ελλαδικό χώρο η περιφέρεια της πρωτεύουσας (Αττικής) κατέγραψε ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ανάπτυξης(+ 29%) σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ-27 (+23,0 %), μαζί με τις περιφέρειες πρωτεύουσας της Σλοβακίας (+ 69%), Ρουμανίας (+ 55), Βουλγαρίας (+ 38), Τσεχικής Δημοκρατίας (+ 36) και του Ηνωμένου Βασιλείου (+ 28).

Χάρτης 6-2.3: Το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ), σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ), κατά περιφέρειες NUTS 2 , 2009 (% του μέσου όρου της ΕΕ-27=100) Πηγή: Eurostat

Source: Eurostat (online data code: [nama_r_e2gdp](#))

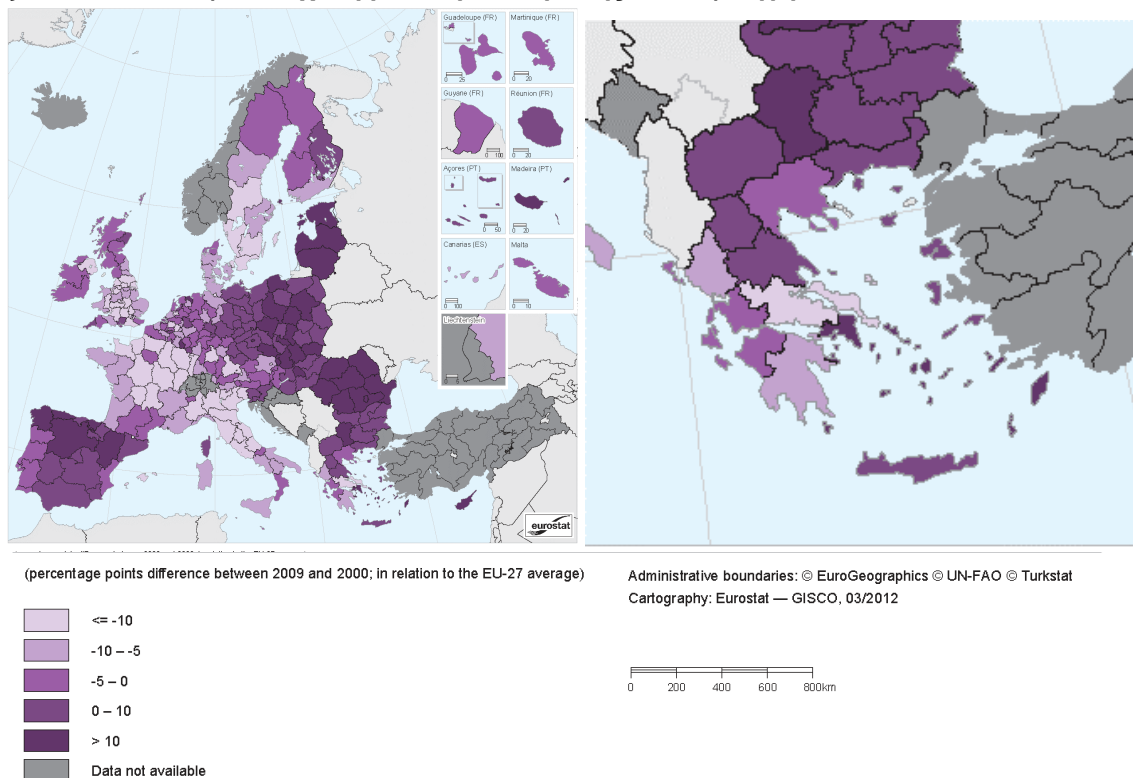
Χάρτης 6-2.4: Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ), σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ), κατά περιφέρειες NUTS 3 , 2009 (% του μέσου όρου της ΕΕ-27, EU-27=100) Πηγή: Eurostat

(*) Spain, 2007 (except for Asturias (ES120), Cantabria (ES130), Navarra (ES220), La Rioja (ES230), Madrid (ES300), Murcia (ES620), Ceuta (ES630) and Melilla (ES640)).

Source: Eurostat (online data code: [nama_r_e3gdp](#))

Χάρτης 6-2.5: Μεταβολή κατά κεφαλήν ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ), κατά περιφέρειες NUTS 2, 2000-2009 (διαφορά σε ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ 2009 και 2000) • σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ-27) Πηγή: Eurostat

(*) Italy, Hungary and Austria, data for 2000 relate to Eurostat estimates made for the purpose of this publication.

Source: Eurostat (online data code: [nama_r_e2gdp](#))

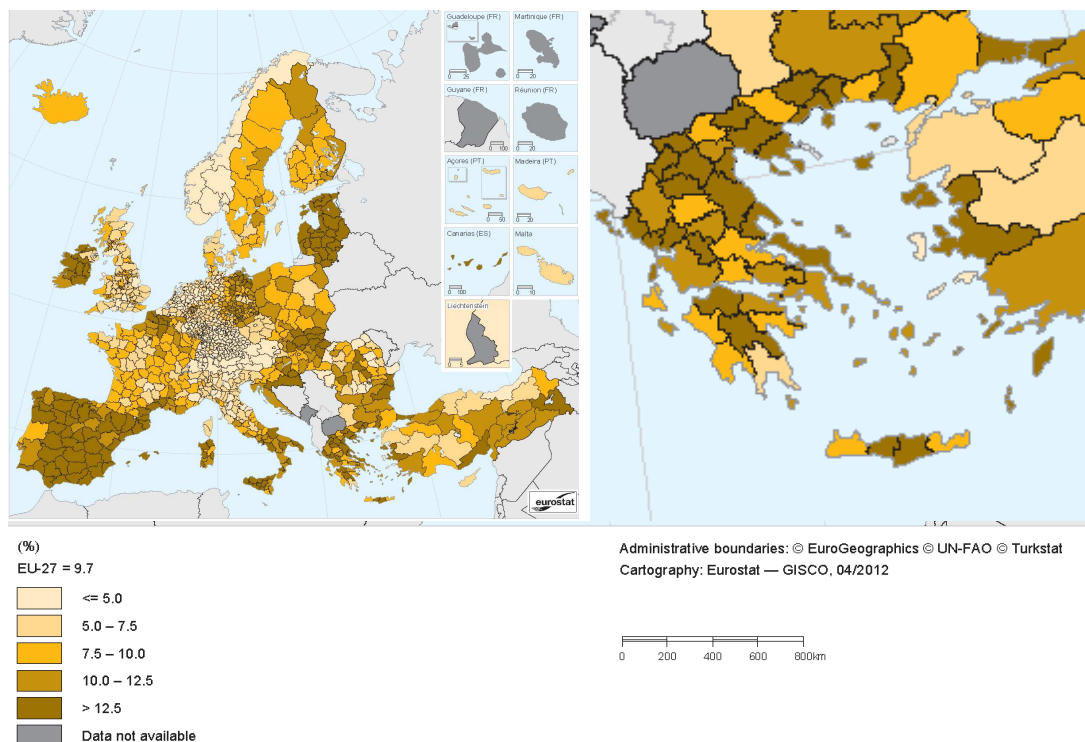
Όσον αφορά στον **δείκτη ανεργίας**, με βάση στοιχεία του **2010** η ΠΔΕ εμφανίζει (σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat) ποσοστό ανεργίας 11,7% (επισημαίνεται ότι το 2011 το ποσοστό έγινε 17,3%) γεγονός που την κατατάσσει στην **31^η θέση μεταξύ των 84 περιφερειών που βρίσκονται στο στόχο «Σύγκλιση» της ΕΕ27. Στο σύνολο των περιφερειών (328 περιφέρειες) της ΕΕ27 βρίσκεται στην 68^η θέση. Το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ είναι 9,6%. Στην ίδια θέση κατατάσσονται η περιφέρεια της Κρήτης, καθώς και η περιφέρεια Rodkarpackie της Πολωνίας. Το παραπάνω ποσοστό σε σχέση με τα αντίστοιχα στοιχεία του 1994 διατηρεί την Περιφέρεια στην κατηγορία 8-12% που αποτελεί την ομάδα με **μεσαίους δείκτες ανεργίας** (κάτι που ανατρέπεται το 2011, λόγω της εκτόξευσης της ανεργίας με την οικονομική κρίση).**

Μεταξύ 271 περιφερειών της ΕΕ27 για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, περίπου 43 περιοχές καταγράφονται με **μακροχρόνια ανεργία** άνω του 50% το 2010. Με άλλα λόγια, τουλάχιστον το ήμισυ των ατόμων που ήταν άνεργοι ήταν χωρίς δουλειά για περισσότερο από ένα χρόνο. Αυτή η επίμονη διαρθρωτική φύση της ανεργίας ήταν πιο εμφανής σε ορισμένες περιοχές της Γερμανίας, την **Ελλάδα**, τις γαλλικές υπερπόντιες περιφέρειες, τη νότια Ιταλία, την κεντρική και τη βόρεια Πορτογαλία και τη Σλοβακία.

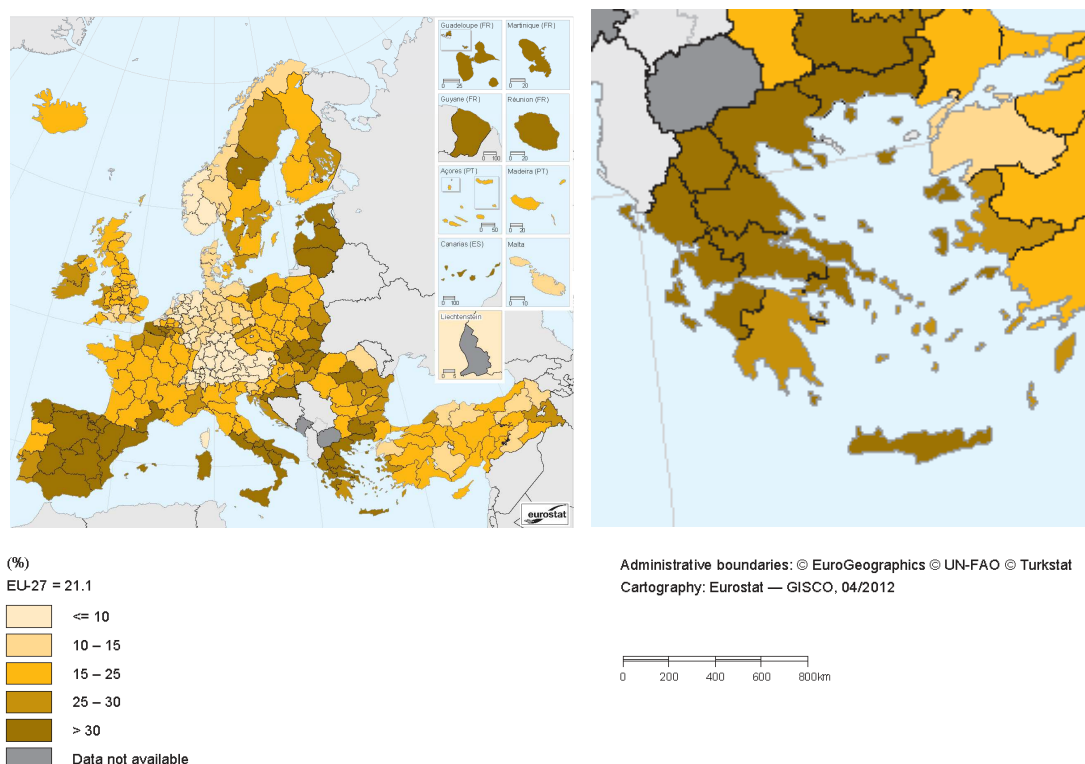
Σχετικά με το **ποσοστό των ανέργων νέων κάτω των 25 ετών και των ανέργων γυναικών**, τα στοιχεία κατά το **2010 μεταξύ των 84 περιφερειών που βρίσκονται στο στόχο «Σύγκλιση» της ΕΕ27** διαμορφώνονται ως εξής:

- Η ΠΔΕ βρίσκεται στην **37^η θέση στην ανεργία νέων με ποσοστό 35,1%**, μεταξύ του συνόλου των περιφερειών της ΕΕ27. Η ΕΕ έχει ποσοστό 20,9%. Στην ίδια θέση βρίσκεται η περιφέρεια Ιονίων νήσων και ολόκληρη η Λετονία (είναι μία περιφέρεια). Το παραπάνω ποσοστό παρουσιάζεται **επιδεινωμένο σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό του 1994** (ποσοστό ανέργων > = 30%), ενώ το 2011 το ποσοστό ανεργίας της ΠΔΕ φτάνει στο 44,7%.
- Επίσης, η ΠΔΕ βρίσκεται στην **35^η θέση στην ανεργία γυναικών με ποσοστό 16,4%** (το 2011 φτάνει στο 22,4%), μεταξύ του συνόλου των περιφερειών της ΕΕ27. Το παραπάνω ποσοστό παρουσιάζει **μικρή επιδείνωση σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό του 1994**(ποσοστό ανέργων γυναικών 15-18%), ενώ το 2011 επιδεινώνεται κι άλλο.
- Συγκριτικά με τις **υπόλοιπες δώδεκα (12) Περιφέρειες της Χώρας** την ίδια περίοδο η ΠΔΕ βρίσκεται **στην 10η θέση στην ανεργία**, μαζί με την Περιφέρεια Κρήτης. Στον ελληνικό χώρο μικρότερο ποσοστό ανεργίας από την ΠΔΕ έχουν οι Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου και Πελοποννήσου. Επιπλέον, βρίσκεται στην **9η θέση στην ανεργία γυναικών**, μετά τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Δυτ. Μακεδονίας, Ιονίων νήσων, Στερεάς Ελλάδας, Κεντρικής Μακεδονίας, ΑΜΘ, Ηπείρου και Θεσσαλίας. **Στην ανεργία νέων βρίσκεται στην 5^η θέση** μετά τις Περιφέρειες ΑΜΘ, Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας.

Χάρτης 6-2.6: Ποσοστό ανεργίας, ηλικίας 15-74 ετών, ανά περιφέρεια NUTS 3, 2010 (%)– πηγή Eurostat

Χάρτης 6-2.7: Ποσοστό ανεργίας των νέων, 15-24 ετών, ανά περιφέρεια NUTS 2, 2010 (%)– πηγή Eurostat

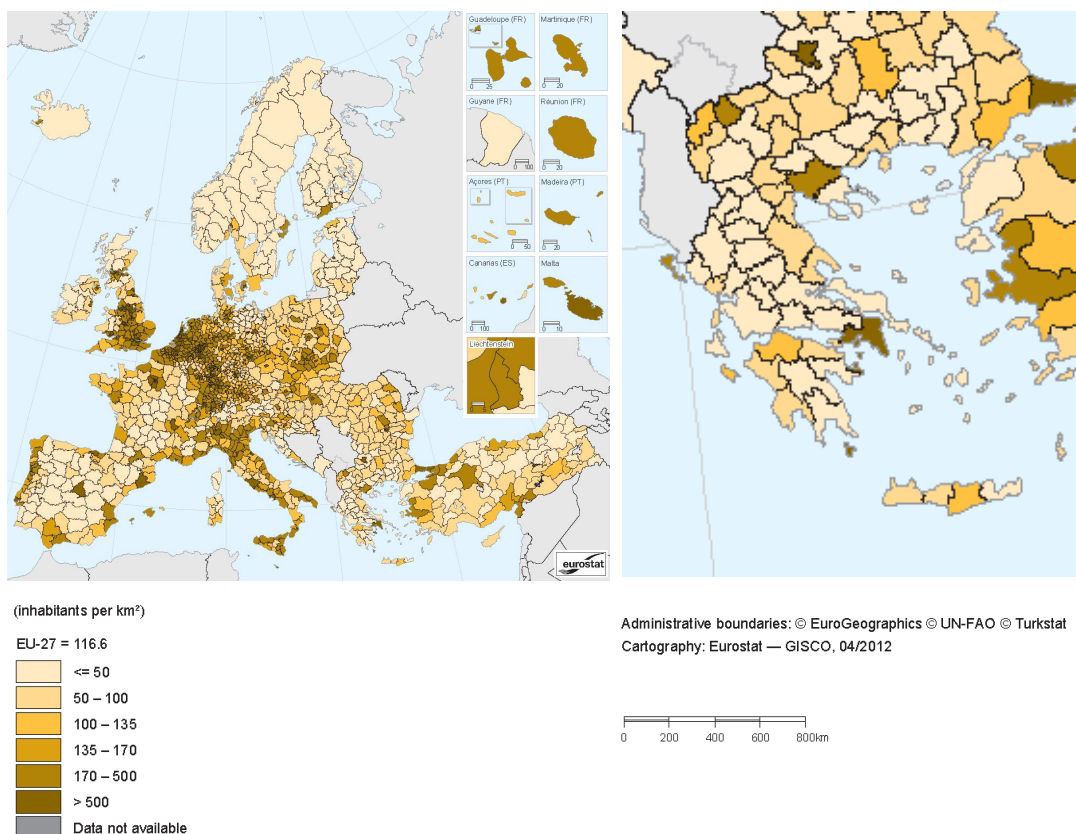
Όσον αφορά στους **δημογραφικούς δείκτες**, με βάση στοιχεία του **2010** (της Eurostat) στην ΠΔΕ η **πληθυσμιακή πυκνότητα ανά ΠΕ** είναι: 107,2 κάτ/τ.χλμ στην ΠΕ Αχαΐας, ακολουθεί η ΠΕ Ηλείας με 69,1% και τέλος η ΠΕ Αιτ/νίας με 41,6%. Το αντίστοιχο μέγεθος για την Ελλάδα είναι 86,4 κατ/τ.χλμ, ενώ για την ΕΕ27 116,6 κατ/τ.χλμ. Παρατηρείται ότι η Αχαΐα είναι κοντά στην πυκνότητα της ΕΕ, με μεγαλύτερη πυκνότητα από αυτήν του εθνικού χώρου, σε αντίθεση με τις άλλες δύο ΠΕ. Σε σύνολο 1208 NUTS3 (δεν υπάρχουν στοιχεία για το 2010 σε επίπεδο NUTS3 για το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γαλλία), η ΠΕ Αχαΐας βρίσκεται στην 664^η θέση, η ΠΕ Ηλείας στην 863^η και η ΠΕ Αιτ/νίας στην 1052^η θέση. **Η ΠΔΕ παρουσιάζει χαρακτηριστικά που είναι περισσότερο συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα των νότιων παρακτίων**

περιφερειών της Ισπανίας και των βαλκανικών χωρών, παρά με τα αντίστοιχα της κεντρικής Ευρώπης.

Σε ό,τι αφορά την **πληθυσμιακή μεταβολή**, με βάση το ακαθάριστο ποσοστό συνολικής πληθυσμιακής μεταβολής του **2010**, η **ΠΕ Αχαΐας** έχει θετική μεταβολή πληθυσμού (**+ 3,9%**), ενώ οι **ΠΕ Αιτ/νίας και η ΠΕ Ηλείας** εμφανίζουν μείωση (**-1,9% και -3,2% αντίστοιχα**), ενώ η αντίστοιχη μεταβολή σε **εθνικό επίπεδο** είναι **+1,8%**. Συγκριτικά με την ΕΕ, η ΠΔΕ παρουσιάζει παρόμοια χαρακτηριστικά με περιοχές της Ισπανίας, της ανατολικής Φινλανδίας και της κεντρικής Αυστρίας.

Αναφορικά με τη **μετανάστευση** σε επίπεδο NUTS 3, στην ΠΕ Αχαΐας υπάρχει εισροή πληθυσμού (+ 2,7%), ενώ στις ΠΕ Αιτ/νίας και Ηλείας εμφανίζεται εκροή πληθυσμού (-0,3% και -0,4% αντίστοιχα)³, ενώ σε επίπεδο χώρας -0,1%⁴. Η ΠΔΕ εμφανίζει παρόμοια χαρακτηριστικά με αυτά της Σικελίας και των ΝΑ παράκτιων περιοχών της Ισπανίας. Επισημαίνεται ότι η καθαρή μετανάστευση έχει τη δυνατότητα να συμβάλλει έμμεσα στη μελλοντική φυσική αύξηση του πληθυσμού, δεδομένου ότι ένα σχετικά υψηλό ποσοστό των μεταναστών είναι σχετικά νέο και σε αναπαραγωγική ηλικία.

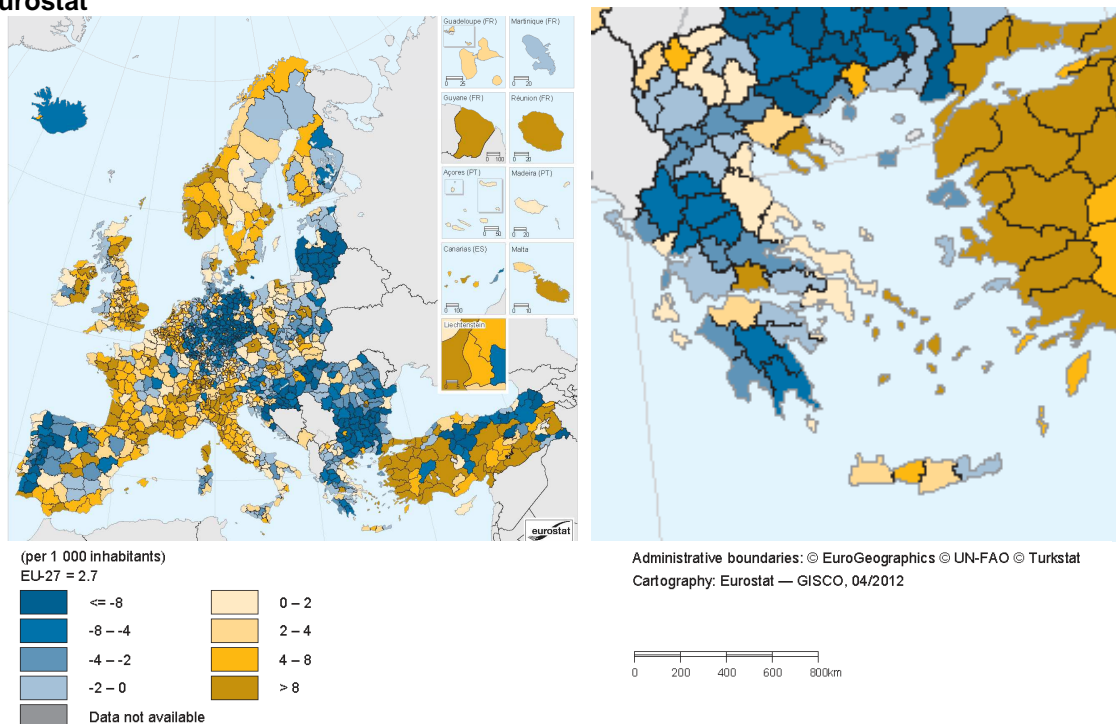
Χάρτης 6-2.8: Πυκνότητα πληθυσμού, ανά περιφέρεια NUTS 3, 2010 (κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο) – πηγή Eurostat

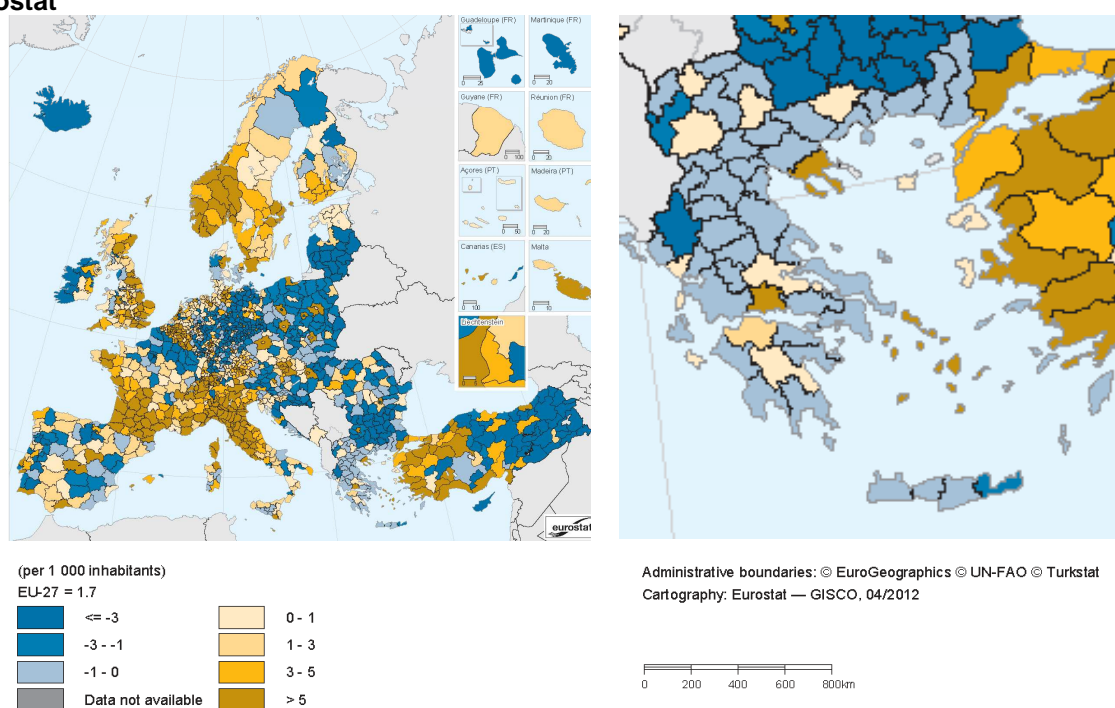
³ Όταν η καθαρή μετανάστευση είναι αρνητική, τότε περισσότεροι άνθρωποι έχουν εγκαταλείψει την περιοχή.

⁴ Επισημαίνεται ότι ανάμεσα σε 769 περιφέρειες επιπέδου NUTS 3 στην ΕΕ, που παρουσίασαν θετική καθαρή μετανάστευση το 2010, η υψηλότερη καθαρή εισροή μεταναστών καταγράφηκε σε περιοχή γύρω από το Βουκουρέστι, Ρουμανία και στη Φωκίδα (Κεντρική Ελλάδα).

Χάρτης 6-2.9: Πληθυσμιακή μεταβολή, ανά περιφέρεια NUTS 3, 2010 (ανά 1 000 κατοίκους) – πηγή Eurostat

Χάρτης 6-2.10: Καθαρή μετανάστευση, ανά περιφέρεια NUTS 3, 2010 (ανά 1 000 κατοίκους) – πηγή Eurostat

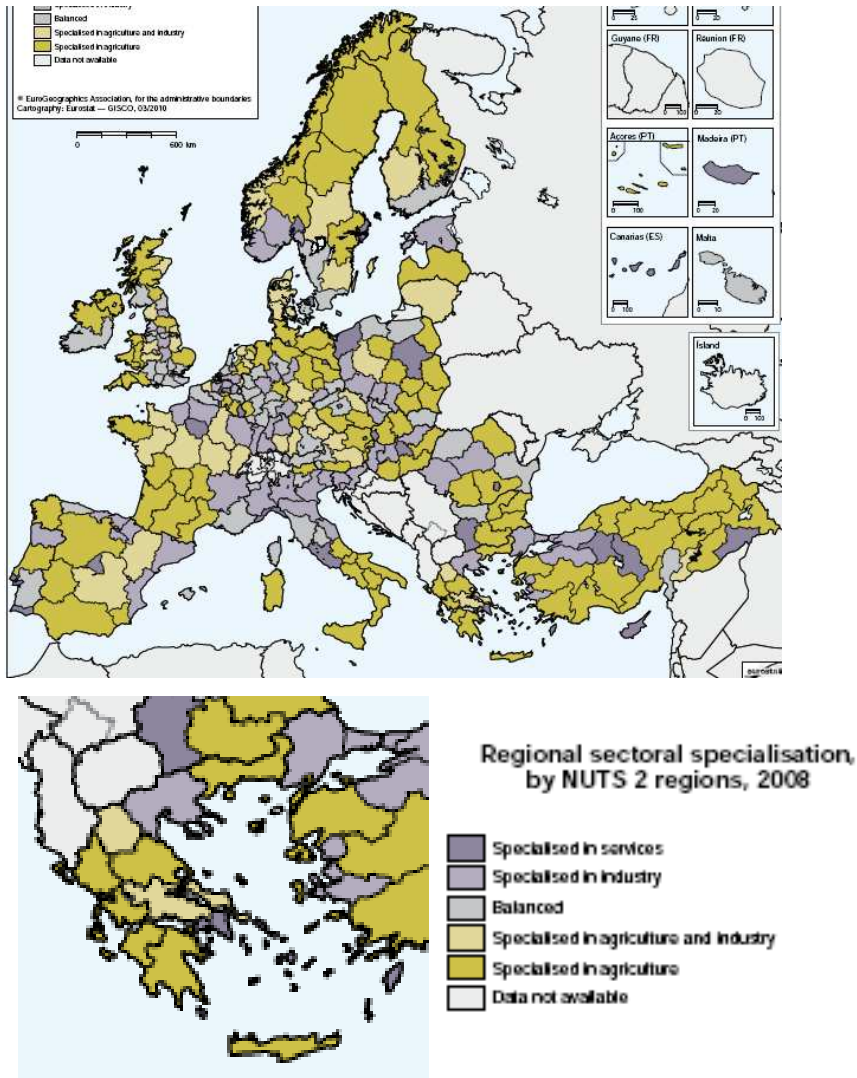

Τα ποσοστά απασχόλησης στους τρεις παραγωγικούς τομείς στην ΠΔΕ διαμορφώνονται κατά το έτος 2007 (με βάση στοιχεία της Eurostat), ως εξής:

- **20,5% στον πρωτογενή τομέα και εξακολουθεί να κατατάσσεται στις ευρωπαϊκές περιφέρειες με τον υψηλότερο δείκτη απασχόλησης στην γεωργία** (μεγαλύτερο του 12%). Το ποσοστό αυτό την κατατάσσει στην **36^η** θέση μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών και συμβαδίζει με τις περιφέρειες Ηπείρου και Στερεάς Ελλάδας, καθώς και την περιφέρεια Tekirdag, Edirne, Kirk Lareli της Τουρκίας.
- **18,27% στον δευτερογενή τομέα και εξακολουθεί να κατατάσσεται στις ευρωπαϊκές περιφέρειες με τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης στην βιομηχανία** (κάτω του 25%). Το ποσοστό αυτό την κατατάσσει στην **276^η** θέση μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών και συμβαδίζει με την περιφέρεια Κρήτης, καθώς και τις περιφέρειες Πράγα της Τσεχίας, Nord Norge της Νορβηγίας και η Vlaams – Brabant του Βελγίου.

- 61,22% στον τριτογενή τομέα, όπου **παρουσιάζει βελτίωση** δεδομένου ότι με τα στοιχεία του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ βρισκόταν στις περιφέρειες που παρουσίαζαν χαμηλά ποσοστά (κάτω του 50%). Το ποσοστό αυτό την κατατάσσει στην **213^η θέση** μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών και συμβαδίζει με τις περιφέρειες Galicia της Ισπανίας, Border, Midland and Western της Ιρλανδίας, Piemonte της Ιταλίας, Região Autonoma dos Accores της Πορτογαλίας, και τη Λετονία (αποτελεί μία περιφέρεια).

Χάρτης 6-2.11: Περιφερειακή τομεακή εξειδίκευση ανά περιφέρεια NUTS 2, 2008 – πηγή Eurostat

Επισημαίνεται ότι η αναφορά σε ορισμένους μόνο στατιστικούς δείκτες που δείχνουν την συγκριτική "θέση" της ΠΔΕ στον Ευρωπαϊκό χώρο αντανακλά σε μεγάλο βαθμό το γεγονός ότι στην σημερινή ευρωπαϊκή πραγματικότητα, αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ότι οι οικονομικοί δείκτες π.χ. από μόνοι τους δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την μέτρηση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημειώνει ότι υπάρχει προφανής ανάγκη για τη συμπλήρωση με στατιστικές που καλύπτουν άλλες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους, από τις οποίες εξαρτάται η ευημερία των ατόμων (περιβαλλοντικοί και κοινωνικοί δείκτες, ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού πίνακα αποτελεσμάτων όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη κλπ)